

(0/38)

LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ANTONI LÓPEZ, EDITOR

(Antiga casa I. López Bernatosa)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

L' ONZE DE FEBRER DE 1873

La República Espanyola sigüé efectivament proclamada el dia 11 de Febrer, pero don Amadeo feya ja en rigor quaranta vuit horas que havia deixat de ser rey d'Espanya.

¿Com varen passarre aquells dos días? El primer personatge que tingué coneixement de la resolució de don Amadeo d'abdicar la corona, va ser el president del ministeri, don Manuel Ruiz Zorrilla. Disgustat el monarca per les discordias surgides entre 'ls que l'havían portat á Espanya; víctima ja d'una tentativa de regicidi; ofesa la seva dignitat pels desyres que l'aristocracia feya molt sovint á la reyna, y, sobre tot, complicada la situació pel decret que l'Govern acabava de ferli firmar donant al Cos d'Artilleria una nova organiació, don Amadeo comprengué que havia de serli difícil posar arrels en questa terra y, enemich de la violència, va preferir—com ab bella frasse digué en Pi y Margall—perdre la corona á trencar els seus juraments.

La seva resolució estava presa, y ben presa. El dia 9 de Febrer cridá á n'en Ruiz Zorrilla y sense circumloquis ni vacilacions li participá que anava á renunciar al trono. En vā el primer ministre, preveient les complicacions de que aquella retirada havia de ser origen, tractà de dissuadirlo: ferm en la seva decisió, el rey va insistir una y cent vegadas, y sòls, després de molts prechs, concedí al jefe del Govern una prórroga de quaranta vuyt horas, á fi de que pogués prepararse y adoptar las midas qu'en benefici de la nació estimés oportunes.

En Ruiz Zorrilla procurá guardar el secret, pero diu un testimoni d' aquells aconteixements memorables—com tal volta algun ministre tingués interès en propalarlo, la noticia de l'abdicació fou ab tota certesa coneguda pel diputat Sr. Abarzuza, qui, á la matinada del mateix dia 9, corregué á comunicarla al Sr. Castellar.

Oberta el dia 10 la sessió del Congrés, els ministres, desconcertats y rezelosos, no sabian quin partit pendre. Don Estanislau Figueras, jefe de la minoria republicana, fou el qui ab una hábil pregunta lográclar una mica la situació, obligant á n'en Ruiz Zorrilla á confessar que, en efecte, «el rey havia manifestat la seva resolució irrevoicable—y don Manuel accentuá aquesta paraula—d'abdicar.»

Entre tant, en el palau real, don Joseph Olózaga (germán del famós don Salustiano, llavors embaixador á Paris) redactava l'abdicació, que á corre-cuya corretgíà en Montero Ríos y que l'endemà, firmada per don Amadeo, va ser llegida al Congrés y al Senat. Acabada la lectura, en Rivero, que presidia la Càmara popular, envia tot seguit un mensatge als senadors, demanantlos que's trasladessin al Congrés pera constituir, junts ab els diputats, l'Assamblea Nacional. En efecte, reunits moments després Congrés y Senat, va serlos llegida altra volta l'abdicació, que fou acceptada sense discutir la apena. Ja Espanya no tenia rey.

La transformació constitucional, per desgracia purament externa, s'operava á marxes dobles. El jurament de 'n Figueras, que arengant aquella tarda á la multitud estacionada al davant del Congrés, havia promés que «d'allí no'n sortirian sino morts ó ab la República», anava á cumplirse.

Presentada seguidament pels Srs. Pi y Margall,

Salmerón (D. Nicolau y D. Francisco), Lagunero, Figueras, Moliní y Fernández de las Cuevas una proposició demandant que l'Assamblea fes cárrec dels tots els poders del Estat i estableix com á forma de Gobern la República, després de no molt llarga discussió, va ser aprobada per 258 vota contra 32.

Així nasqué á altas horas de la nit del 11 de Febrer de 1873 la República Espanyola, qual primer ministeri, elegit en aquella mateixa sessió per l'Assamblea soberana, quedá constituit de la següent manera:

President: Figueras.
Estat: Castellar.
Gobernació: Pi y Margall.

eligiéndome para ocupar un trono, honra tanto más por mí apreciada, cuanto que se me ofrecía rodeada de las dificultades y peligros que lleva consigo la empresa de gobernar un país tan profundamente perturbado.

Alentado, sin embargo, por la resolución propia de mi raza, que antes busca que esquiva el peligro; decidido á inspirarme únicamente en el bien del país y á colocarme por cima de todos los partidos; resuelto á cumplir religiosamente el juramento por mí prestado ante las Cortes Constituyentes, y pronto a hacer todo linaje de sacrificios para dar á este valeroso pueblo la paz que necesita, la libertad que merece y la grandeza á que su gloriosa historia y la virtud y constancia de sus hijos le dan derecho, creí que la corta experiencia de mi vida en el arte de mandar sería suplida por la lealtad de mi carácter, y que hallaría poderosa ayuda para conjurar los peligros y vencer las dificultades, que no se ocultaban á mi vista, en las simpatías de todos los españoles amantes de su patria, deseosos ya de poner término á las sangrientas y estériles luchas que hace tiempo desgarran sus entrañas.

Conozco que me engaño mi buen deseo. Dos años ha que ciñó la corona de Espanya, y la Espanya vive en constante lucha, viendo cada día más lejana la era de paz y de ventura que tan ardientemente anhelo. Si fuesen extranjeros los enemigos de su dicha, entonces, al frente de estos soldados, tan valientes como sufridos, sería el primero en combatirlos; pero todos los que con la espada, con la pluma, con la palabra agravan y perpetúan los males de la Nación son españoles, todos invocan el dulce nombre de la patria, todos pelean y se agitan por su bien, y entre el frigor del combate, entre el confuso, atronador y contradictorio clamor de los partidos, entre tantas y tan opuestas manifestaciones de la opinión pública, es imposible atinar cuál es la verdadera, y más imposible todavía hallar el remedio para tamaños males.

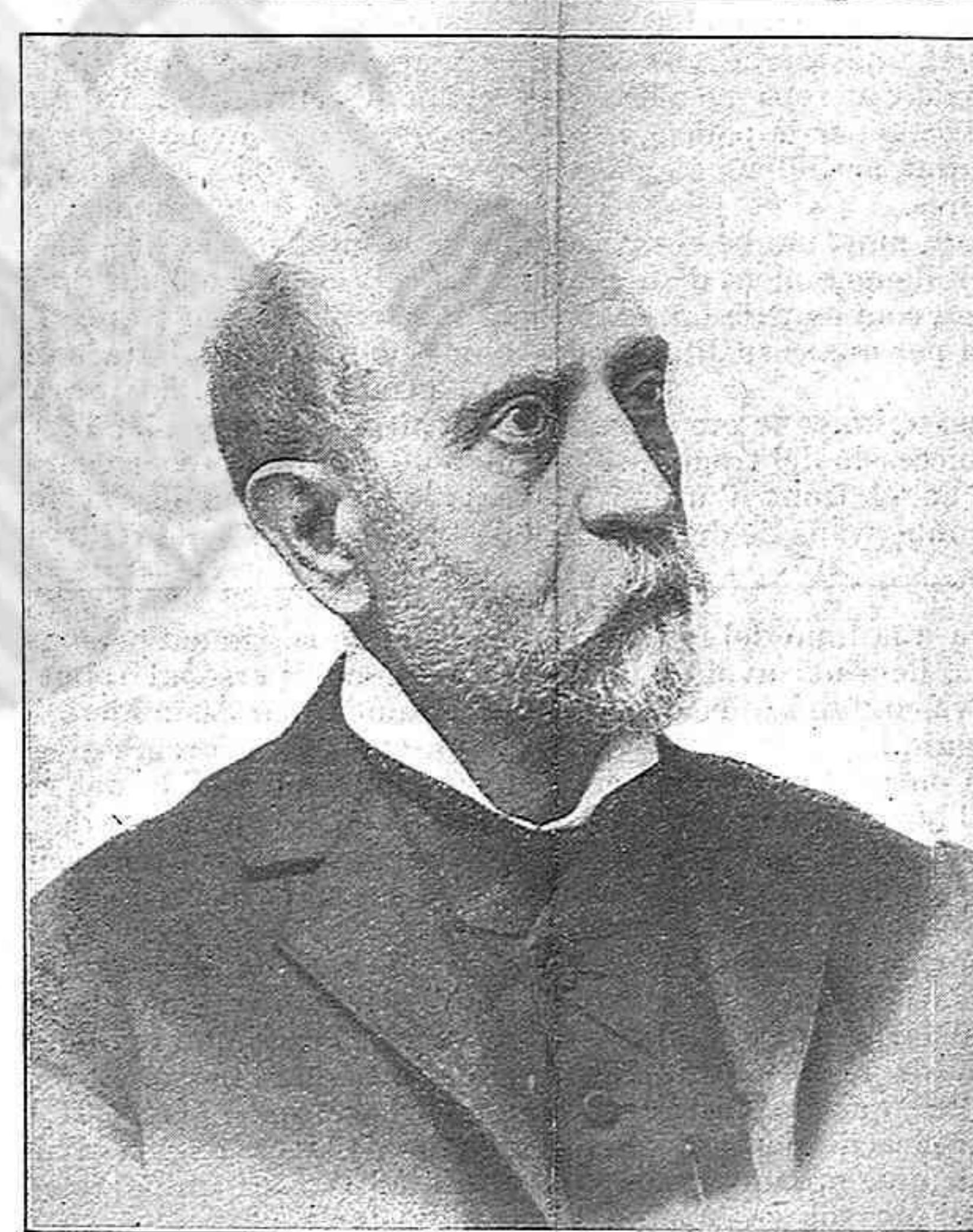
Lo he buscado ávidamente dentro de la ley, y no lo he hallado. Fuera de la ley no ha de buscarlo quien ha prometido observarla.

Nadie achacará á flaqueza de ánimo mi resolución. No habría peligro que me moviera á descenirme la Corona si creyera que la llevaba en mis sienes para bien de los españoles: ni causó mella en mi ánimo el que corrió la vida de mi augusta esposa, que en este solemne momento manifiesta como yo el vivo deseo de que en su día se indule á los autores de aquel atentado.

Pero tengo hoy la firmísima convicción de que serían estériles mis esfuerzos é irrealizables mis propósitos.

Estas son, señores diputados, las razones que me mueven á devolver á la Nación, y en su nombre á vosotros, la corona que me ofreció el voto nacional, haciendo renuncia de ella por mí, por mis hijos y sucesores.

Estad seguros de que, al desprenderme de la corona, no me desprendo del amor á esta Espanya, tan noble como desgraciada, y de que no llevo otro pesar que el de no haberme sido posible procurarle todo el bien que mi leal corazón para ella apetecea.—AMADEO.—Palacio de Madrid 11 de Febrero de 1873.

NICOLAU SALMERÓN Y ALONSO

Ministre de Gracia y Justicia del Gobern format el dia 11 de Febrer de 1873 y únic supervivent dels quatre Presidents que tingué la República Espanyola.

Gracia y Justicia: Salmerón (N.)

Hisenda: Echegaray.

Guerra: Fernández de Córdova.

Marina: Beranger.

Foment: Becerra.

Ultramar: Salmerón (F.).

Com á final d'aquesta ràpida ullada, doném á continuació, íntega y sense traduir, l'abdicació de don Amadeo; document de gran valor històrich que 'ls nostres lectors sens dupte llegirán ab gust y me-ditarán llach rato.

AL CONGRESO:

Grande fué la honra que merecè á la Nació española

XXXV aniversari

U' es aquí que fan pessebre?

—Sí, nens; puieu.

Y ja'n teniu escalaçons amunt, á les foscas, rebuts á la porta per alguna persona de certa edat, que 'ns guia cap al espectacle. Jo'n vaig estar des enganyat, me'n recordo, molt prompte. La lluminaria pre-

històrica dels gresollets m'ensenyava, si fa no fa,

sempre lo mateix: muntanyes de suro enfarinat, vegetació fabulosa (fora de la molsa que tapava escletjas) el palau del rey Herodes, massos de cartó, el poblet ab vehinat de gegants, la sinia que anava al revés, posant-hi aigua, la glòria de mobiment, l'estrella ab clú, y al mitj, el Naixement. Sabia que més amunt ó més avall havia de trobar les mateixas figures: els pastors atipantse y bebent al galet, la dona del alioli, el pagés que feya sas feynas, y el pobre pescador, l'home de la fé cega que aguantava la canya pera treure peixos d'un boci de mirall...

No van caldre gaires anys pera cansarme dels pessebres. Quan he sigut gran, també he anat pre-guntant per aqueix temps.

—¿Qu'és aquí que fan l'onze de Febrer?

Y un any darrera l'altre m'he trobat devant del mateix pessebre, de figures retòriques. Francament, amics republicans, ¿no us sembla que trenta cinch anys de pessebre, son massa anys? Tantas conmemoracions d'un fet estèril, ¿qué han millorat, qué han renovat, en què'ns han millorat á nosaltres mateixos? ¿No us fa mal el coll de mirar tan enrera, pera no veure res?

Quin balans desconfitador se'n passa dels centenars d'apats, dels milers de brindis, dels centenars de milers de parells de mans aplaudidores... Hereus de vinyas bremades, jocós cridavam, com picavam de mans al prometremos que se'n regularia l'antich patrimoni, que'ns portarien la República lo mateix que l'altra vegada! ¡Pobres de nosaltres, d'ensà que'ns la van portar! ¡Pobres de nosaltres que'ns la portessin aral! Si no l'engendrem, ¿cóm voleu que se'n assemбли?

Per això, la conmemoració de la deplorable diada del 73 es depressiva y dolenta. Jo crech recusables l'herència d'aquella República encolomada als republicans pels monàrquics que no tenien cap rey á mà, disposats á no deixarla enfotir, pera poguer restaurar la monarquia quan els convingués. Els que la van veure d'aprop aquella República poden alabar la bona fé de la gent de llavoras, que ningú 'ls hi nega; pero, comptat y debatut, ens costá massa la experiència. El contacte ab el poder es infeccios, y molts ne sortien d'aquell govern contaminats de l'incurable mal de governar, creyent, ó fentlo veure, que la República se fa á la *Gaceta* y no al cervell y al cor dels ciutadans. El poder, qu'és un medi de practicar la justicia democràtica, representatiu d'una nació democràtica, se'ls ha mudat en un fi que tot ho resulta de per si. «Siguém poder» y ab decrets farém tornar tolerants als «il·lusions», republicans als carlins, sabis á tots els catedràtics, richs als Ajuntaments, sentimentals á tots els fabricants, instruits als proletaris, irreligiosas á las donas, pobres als bisbes, richs als periodistes, apassionat al senyor Prat de la Riba, y graciós á D. Teodoro Baró. Y encare després vé la perversió de la tendència dolenta: «Siguém poder, pera ser poder.» ¿No's pot conquerir de cop y volta l'Estat? Tant se val! Anirém á las Corts, á las Diputacions provincials; serém alcaldes, regidors... ¡Farém l'aprenentatge de manar monàrquicament, pera quan vingui la nostra!

Es clar que aquesta perversió no es general; pero no'n faltan exemples que fan pena. Ara es el moment de dirlo, perque tothom, quan pensa, ho veu clar. El partit republicà s'ha recordat massa del 11 de Febrer, y per buscarne un altre ha perdut trenta anys darrera d'una sedició que li portés la República. Així, mitj en broma, diríam que ha estat un partit messianich, esperant ben arrepentit al Redemptor, cregut que una solució catastròfica (eh!, qu'explico?) giraria l'Espanya com una mitja.

Ara quí l'espera ja al Messias? Ja'ns l'han ensenyat prou al mitj del pessebre del 11 de Febrer, pera creurehi; mes: la figura del infantó es de fanch, ens consta. Desembo, donchs, y mirém resoltament endavant.

A mí m'agradaria que enguany se fés la conmemoració d'aquella República, envenenada per la lle-vadora, com una cerimònia funerària. M'agradaria que's desemboliqués per darrera volta la momia y s'exposés núia á la vista de la gent; que may més se repetís la grotesca titellada de ferla gesticular com si visqués, de fer-li diu coses que son mentida. «La República s'morí quan encare no havia pogut ser republicana—s'hauria d'explicar.—La guerra civil la desfigurá, y els seus no sapiguaren salvarla. No'n sapiguaren perque no la van coneixre may—y ab rábo—per llegítima filla: migrada de constitució, y ells, homes de poca fé, ¿cóm voleu que no's moris aviat? Ben morta es... Emboliquém la momia y que la tanquin ab pany y clau á qualsevol museu arqueològich... Y ara parlem de la nostra República, de la que portan vivent a l'esperit els republicans.

Així faríam història. Sembla que tot ens mana mirar endavant. Tàcticas, homes, fòrmulas y agrupacions dels anticis partits polítics trontollan, las que no han cayut. Es ley de la vida que sigui successió de morts. Tot està en la fortalesa d'un organisme, que s'enrobusteix mentres cambia els elements morts, eliminats, per altres més richs d'energia. El partit republicà es fort substancialment. Que's treguin els elements morts y s'enrobustirà. Ja pot comensar llençant la momia del 11 de Febrer.

MAGÍ PONS

DAVANT UNA PÀGINA D'HISTÒRIA

PORTUGAL... Com no parlar avui de Portugal?

Sí, ja sé. Tots, tots prevéiem, més o menys clarament, la catàstrofe. El nom d'en Franco tenia un ressò sinistre. —I bé: no sembla mentida que la ceguera de certs homes els porti tant directament a l'abim que tot-hom, excepte ells, veu obert davant llurs passes?

Una nova i terrible lliçó històrica ens fa llum. Avui, doncs, fredament, serenament, siem dignes de l'història. Anotem la nostra glosa a l'ample marge de la fulla prompta a girar-se, i tal volta un dia's que la rellegiran amb el desinterès am que són mirats els adveniments llunyans, la nostra humil glosa, esqueix del nostre esperit que passà, cobrà

EL DRAMA DE LISBOA UN REY Y 'L SEU HEREU MORTS Á TIROS.

El príncep Lluís Felip
Mort

El rey Carlos I
Mort

L'infant Manuel
Proclamat rey

EL MINISTERI QUE HA CAUSAT LA CATÀSTROFE

Els quatre qu' estan drets, comensant per la esquerra, son els ministres Magalhaes, Malheiro, Vasconcellos y Ayres d'Ornelas. Els tres assentats son Novaes, Joan Franco y Schröter.

Fa avuy una setmana que la tremenda escena va tenir lloc, y encare no s'ha pogut posar del tot en clar la forma en que va realisar-se. Era'l dissapte á dos quarts de sis. La família real portuguesa, que havia passat uns dies á Villaviciosa, tornava á Lisboa y entrava en la població. En el moment en que'l carruatje, un landó descubert, travessant la plassa del Comers arribava al davant del ministeri d'Hisenda, sonà de prompte un tiro, al darrera d'aquest un altre y á continuació una descarga que dispersà á la multitud que, curiosa, contemplava el pas del corteig real.

¿Qué havia succehit? El rey Carlos y 'l seu fill gran, Lluís Felip, estaven agonitzant. La reyna Amèlia y 'l seu fill Manuel, que també anavan al carruatje, drets y desencaixats, increpavan als assassins, alguns dels quals, atacats per la policia, se recargolaven sobre l'empedrat, acrillibats á balassos ó trinxats pel tall dels sabres.

Total: el rey Carlos I mort, mort també el príncep hereu, l'infant Manuel ferit lleugerament d'un bras, y la reyna Amèlia, tan gran com es y ab tan extens blanch com presenta, illesa per una casualitat verdaiderament extranya.

¿A què pot obediir aquest crim, que tan soptadamente vé á trastornar la successió del trono de Portugal al colocar la corona en el front d'un noi de divuit anys, que cinc minuts avans de desarrollar-

se el terrible drama ni remotament devia somiar que aquell mateix vespre seria rey?

En realitat, no se sab, y potser ab exacta precisió mai arribá a saberse.

Entre tant, totes las mirades se fixan al dictador Joan Franco, primer (y últim) ministre del difunt rey Carlos y director de la política de represió y de semi-despotisme que á Portugal imperava de molts mesos ensa.

Aquellos polvos —diuhen alguns— han portat aquests llots. Els atropellos del dictador han engendrat aquest crim. De la sembra de arbitrarietats y escarnis á la llei feta per en Joan Franco sòls aquesta cullita podia esperársen.

Si això es veritat ó no, pot ser la història s'encarregará d'esbrinarho. La ferida de la bala's veu sempre, la mà que ha disparat l'arma també moltas vegadas s'arriba á coneixer; pero ¿cómo descobrir el móbil que ha dirigit aquella mà? ¿Cóm averiguar quina es la inteligença que ha carregat aquella arma?

Lo cert es qu'en Joan Franco ha cayut, per cert ben estrepitosament; que'l rey de Portugal queahir se deya Carlos I ara's diu Manuel II, y que sobre'l cel de la lussitana terra s'hi passeja un nívol molt negre, que lo mateix pot disoldre's com un glop de fum que descarregar sobre aquell esquilmat pais la més devastadora y formidable de las tempestas.

un moment de vida nova a la llum del fet etern... Tal volta la nostra paraula, llençada avui en la nivositat de l'impressió viva, influirà i decidirà'l jutici futur d'un lector incògnit...

Interessa consignar-ho. Contra lo que podria creures, el regicidi, a través l'història, no se'n mostra com el recurs dels revolucionaris; sinó, ben a l'inversa, dels retardataris. És que no eren armes retardaries, anti-liberals, les que esgrimen Clément, Ravaillac, el mateix Damiens, o l'assessí de Lincoln? És que era revolucionaria la mà de jesuita que esgrigué'l famós capitol de Mariana (*De rege et regis institutione*) sobre la licitud de matar el tirà? Hi ha després, això sí, el magnicidi, que no obedeix a una determinada idea de modificació política, sinó a l'idea negativa de destruir una grandesa humana. Però, verament, el regicidi no sol esser obra de revolució. Perquè les revolucions, conscients de llur fi, segues de llur victòria, saben que acabaran per sometre's la persona del rei, i podran fer-ne, si volen, un Carles I d'Anglaterra, un Lluís XVI de França o un Maximilià de Mèxic. —No és aquest el cas de Portugal, on la revolució és fallida, tal volta, per l'inevitabile reacció durant la terrible violència. I un no pot menys de repetir-se, am l'indignació natural dels incapços de crim, la frase del Pèthion davant Lluís XVI, tornant de Varennes: «República! La nació no'n ès digna encara!»

El regicidi, que no és sols un homicidi, perquè, per la glòria mateixa de les seves víctimes, té una part de sacrifici, d'iconoclastia. El rei, home, mor a mans d'un assassí. Però ademés mor, en representació, una política, una forma de nació, una època o un món. El monarca, no per la valut personal del rèt propi, sinó per la representació simbólica del seu càrrec, de la seva imatge (tal l'escut o la bandera) reb, en vida, l'homenatge quasi-religiós d'un poble: en la seva mort irada, a mans d'un enemic d'aquesta generació o colectivitat de creients, ha de veure's-hi, pera grandesa de la monarquia, l'agressió a tot un sistema; un sofriment personal per la nació, compensant l'honor personal rebut en nom de la nació. Precisament la missió històrica i tradicional de les monarquies és la progressiva materialització del poble en la forma visible del rei, com l'Iglésia se materializa en el cap visible del papa. El rei forma un nucli material de concentració (intrus-suspecció) entorn del qual la nació ha anat congrint-se i engranint-se.

A cada regicidi, el rei, home, mor i és substituit. Però'l «ciutadà rei» mor únicament per l'acte d'una revolució. Per lo que sembla, l'acte de Lisboa no ha matat més que l'home. El rei permaneix. «El rei és mort, viscal' rei. Manel II veu obrir-se davant ells una blanca pàgina d'història ont el seu nom quedarà. Davant quins fets? Davant quins anals? Oh, l'història marxa, marxa, marxa, i ella dirà...

El regicidi, que no és l'ajusticiament reial, ha matat i ofegat la revolució. Però l'intentona sanguinosa és un síntoma revelador de que, sota's peus, la terra fermenta. I l' hora ens incita a entregar-nos avui, en ràpida disquisició històrica, a un esquema de les revolucions occidentals d'Europa que vénen a esser la corrent d'un riu baixant del nord al sud. Mireu-ho: és Anglaterra qui comença. Cauen els Stuarts. Ve un nou règim, el Protectorat. Se restaura'l tron dels Stuarts. Els Stuarts cauen altre cop, definitivament, pera cedir el pas a nova dinastia i nova constitució.

Seguim el paralelisme. És França. Cau la dinastia, sinistrament. Nous règims, república, directori, consulat, imperi, se succeeixen. Se restaura'l tron tradicional. La dinastia cau altre cop, definitivament, i retorna, després d'una sana evolució arreladora, la república.

Seguim encara. És Espanya. És Ferran VII. Restaurat després de l'imposició impopular d'una dinastia extrangera, la de Bonaparte, Ferran VII, incapaz d'adaptar-se al temps, sent altra vegada vacilar el tron. L'intervenció extrangera —l'intervenció que

no va conseguir a temps la França borbònica de Lluís XVI— l'assegura en el moment de caure, 1823. Quasi mig segle després, és ella, la Revolució, 1868. Cau la dinastia. Nova dinastia. Repùblica. I, en fi, com a Anglaterra, com a França, és restaurada la dinastia proscrita.

I ara és Portugal. Així com a Espanya, per una reacció contra la llei Sàlica, tant francesa, i per lo mateix tant borbònica, la dinastia va liberalisar-se en lo possible, triomfant Isabel de don Carles; així com a França una ànega liberalisació, fallida, substituït la branca pura per la dels Orleans, així a Portugal la dinastia va escindir-se en dues branques enemigues. Més això no bastà, com no bastà a Espanya ni a França. I avui, quan la Revolució, que sembla inevitable llei històrica, trucava a les portes d'aquell palau, un regicidi la talla en flor...

Avui, mentres la brutalitat d'un crim ens denota que ja no són possibles ara certes regressions, vagí, desde les nostres ànimes cavalleresses, una ona d'afecció a la bella ombra d'aqueja dona, Niobe inclinada sobre's cossos del marit i el fill (no ja'l rei i el príncep), tràgica silueta entorn de la qual volten en sinistre abelleig, cenyint la testa de dolor, les eternes horribles destinacions.

GABRIEL ALOMAR

SUSCRIPCIÓ Á FAVOR DE LA FILLA DE DON JOSEPH NAKENS

Quota única individual: 10 céntims

Tancada en l'últim número la suscripció y giradas al seytor Chavarri las 80'10 pessetes del seu total, hem rebut las següents cantitats:

A. Pagés Masnonia.—M. J. Masnonia.—Llista del Comité Republicà de Sarrelac. Daniel Puig. Daniel Giné. Antonio Duch. Florencio Formés.—Florencio Mateu.—Antonio Paredes.—Buenaventura Miró.—José Potau. Ramón Poblet.—José Figueiras. Antoni Vinadé.—Domingo Recasens.—José Ametlla.—Enrique Tarrago.—Antonio Vendrell.—Rómulo Vinadé.—Abdon Vinadé.—Isidro Fornés.—Juan Rosanes.—Juan Badia.—Buenaventura Ametlla.—Martín Barrot.—Valentín Mata.—Andrés Rocío.—Manuel Potau.—José Roselló.—Juan Fusté.—Juan Llauradó.—Jaime Torner.—José Roselló.—Juan Tardiu.—Juan Vidri.—Alberto Fontanals.—Pablo Roche.—Francisco Sanahuja.—Antonio Pascual.—Jaime Poblet.—Juan Roselló.—Juan Rosanes.—José Plana.—Eaimunda Miró.—José Mateu.—José M. Generés.—Jaime Badia.—José Boronat.—Pedro Miquel.—Juan Giné.—Juan Mata.—Pablo Tárés.—Juan Vinadé.—Francisco Tarragó.—Juan Segarra.—Miguel Talavera.—Alberto Talavera.—Enrique Talavera.—Juan Cortada.—N. N.—Antonio Teixidó.—Amadeo Bonet.—José María Padreny.—Francisco Vilà.—J. M. José Vinadé.—Pedro Sebastiá.—Llista del poble de Sant Quintí de Mediona: José Martí.—José Torner Miró.—Jaime Olivella.—Emilián Suriol.—Jaime Homs.—José Homs.—Martin Olivella.—Peregrin Monerrat.—Pablo Soler.—José Oliver.—Jaime Romeu.—Antonio Fábregas.—Cosme Palau.—Pablo Guarro.—Antonio Mata.—Jaime Santacana.—Jaime Rovira.—Enrique Poch.—José Guarrero.—Juan Prats.—José Santacana.—Pedro Olivella.—Juan Martí.—José Torrelló.—Teresa Marimón.—José Pascual.—Alfredo Romeo.—Total pts. 9'0, que com les anteriors rebudes, serán giradas al Sr. Chavarri.

Queda definitivament tancada la suscripció

BATALLADAS

E N la discussió entaulada al Congrés referent á si las comunitats religiosas tenen ó no tenen dret á ser indemniscades pels bens que poseñiren avans de la desmortisació, els que més divertit paper hi desempenyen son els diputats que per titularse a una cosa cosa, 's titulan liberals.

Trenca verdaderament el cor sentir, per exemple, al senyor Moret alabarse de ser el legitim, l'únich representant del sentit democràtic en la qüestió religiosa.

Atrevir-se á parlar d'aquesta manera l'home que tantas voltas s'ha arrastrat als peus del papa; l'home que conta entre's seus amics als que casi doren el caràcter d'obligatoria á la ensenyansa del catecisme; l'home, en fi, que, parapetat darrera de la seva etiqueta progressiva y liberal, més destorbs ha posat á la llibilitat y al progrés d'Espanya!..

Farsant, més que farsant!

Advertencia.—Per error d'imprenta, el passat número de LA CAMPANA va aparèixer ab la mateixa numeració que l'anterior. A fi, donchs, de esmenar la equivació, advertim als nostres lectors que'l que porta la fetxa del 1 de Febrer es el número 2,021.

Al terrorist Rull, que segons deya la acreditada Gaceta del

públics, dirigintlos, fiscalisantlos ó condemnantlos. S' ha de fer saber á cada instant que la República no violaria la Constitució, ni atormentaría als treballadors, ni s' enteraria dels fantàstics delictes d' opinió, ni deixaria infectar las criatures en escoles brutas ni envenenar els grans ab aliments sofisticats...

Donchs, amunt! Y que visqui la República quan vingui democràtica, justa y benfectora.

L' Ateneo Enciclopèdic Popular del carrer del Carme, que dona conferències quasi diàries fa tres anys, se troba situat en diligències criminals. El senyor governador envia al jutjat el parte d' un polícia qu' havia sentit diu á un conferenciant, el Sr. Rovira y Virgili, lo que no li sentí dir ningú més: «atentat á l'integritat de la patria». El governador no hi tenia cap delegat á la conferència. El polícia denunciador (1) escoltava d'amagatotis. Com que la denúncia es falsa, no'n sortirà segurament res.

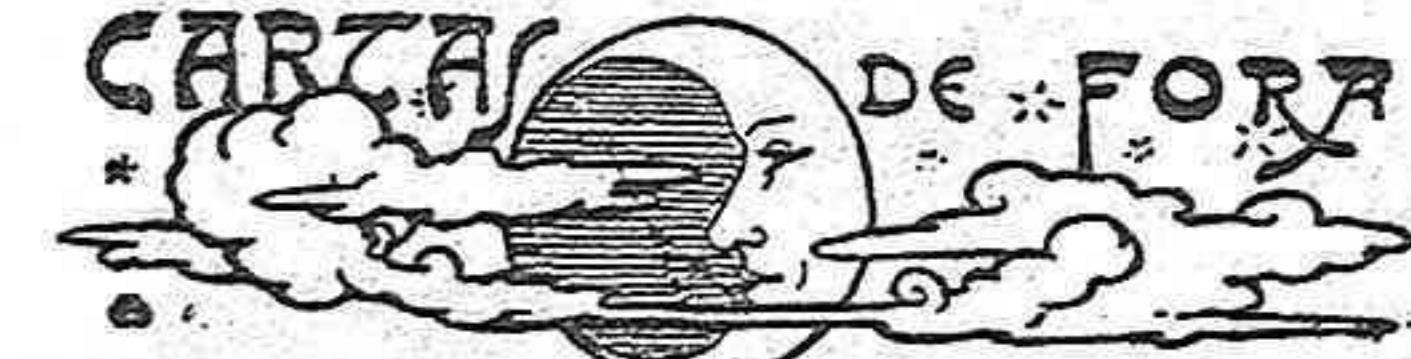
L' Ateneo, associació educativa y neutral, ahont es impossible cometre atentat de cap mena que 'ls mateixos socis reprimirán á temps, seguirà un xich lligat la seva noble missió. Y el Sr. Ossorio y Galdano serà el que hi perdrà més. Més de lo que ja té perdut.

El senyor governador s' ha dignat donar á la premsa una nota dels serveys extraordinaris de la policia al mes de Janer, valentse de la suspensió de les garantías constitucionals.

La nota no porta més que números: 89 detencions, de les que s'anularon 47; 23 subjectes que se'n anaren voluntàriament de Barcelona; se'n portaren 13 á la presó, d'ells sis á disposició del jutje, que'n va deixar anar tres. Expulsats gubernativalement, 4.

Els diaris no s' han cuidat de restar els tres processaments de las vuytanta nou detencions. Tamdoch s' han fixat en lo que serian els vuytanta tres detinguts que l' governador no volgué entregar á la justicia, quan dels sis que li va entregar—els més racionalment culpables d' algun delicto—n' han sortit la meytat al carrer.

Barcelona, sense Constitució, ahont s' agafa á 89 persones pera processarne á tres, està ben bé fora d' Europa. El nostre baixà las fá agafar, las fica al calabosso, y com si fossin mortas. Incomunicades del món, son números d' una estadística burocràtica. Qu' son els detinguts? No ho saben més que algunes famílies, desolades ó afamadas que's trobaran á faltar el fill ó el cap de casa, desaparegut sense rastre.

SENTMANAT, 4 de Febrer

Ab motiu d' haver l'ex-cacich d'aquest poble deixat 450 duros pera fer el Cementiri, cosa que nosaltres no creyem, l' Ajuntament ha tingut de carregar un 30 per cent el reparto de consums de aquest any. Això es que encara toquén las consecuències de aquell malehit secretari qui, en vint anys de fer de dictador, ens ha deixat la friolera de 25,000 pessetes de deficit, ab tot y pagar el poble uns tributes extraordinaris. Diuhem que el Saltabalcons vol presentar-lo altre cop en candidatura per las eleccions vinentes. Si es aixís ja riurém, y tindrém occasió d'escombrarlo per segona vegada.

LA VELLA HISTORIA

— Pare, ¿la sabeu la historia del famós setanta tres?
— L' he tocada, l' he vistuda...
— Calcula si l' hauré après!
— M' agradaría sentirme de vostra boca un trasllat.
Contéumela, avuy que us vaga...
— Es tan bonich el passat!
— Es bonich per lo que ensenyá, per las llissons que se'n treu, nò per son mérit intrínsec.
— Tant se val; conteu, conteu!

— Ven't aquí, donchs, que un cert dia, en un moment impensat, varem plantar un arbre tendre...
— La República?... — Encertat.

Era un arbre petit, jove, sense un arrel, casi bê; però iab un desitj de viure!, iab unes ganas de sé! En terreny més aproposit y no escatimathi afanys, hauria sigut un rouré capás de viure mil anys.

— ¿Qué més?
— Tan bon punt va corre la noticia del succés, al entorn del novell arbre ihe vols tu de baladris! Ca dascú hi deya le seva, ribent y picant de mans.
— Aquest arbre farà pomàs.
— Aquest arbre farà aglans.
— Jo espero que fassi peras.
— Jo vull que fassi llonguets.
— Y vinga gresca y tarata,
y vingan cants y xisclets...

— ¿Qué més?
— Homes qu' en sa vida un arbre havíen tocat, volgueren imposar fòrmulas perque aquell dés fruyt aviat. Semblaia alló un manicomí quan es forà el director: tothom sabia botànica, tothom era agricultor.
— Talleuli las branças baixas!
— Ayqua es lo que vol! «O ví!»
— Més aviat pendrà guano.
— Faya pena de sentir!

— ¿Qué més?
— Ara en mans de 'n Pere, ara inquietat per en Roch,

l' arbre, vert en un principi, va anar tornantse groch, groch. La gent comensava á veureho, pero ja no s' hi era à temps: prou l' un eridava: «Més ayqua!», prou l' altre deya: «Més fests! Tremolós, sense una fulla, sech y trist, un dematí, marejat pels uns y 'ls altres, el pobre arbre va morir.

— ¿Qué més?
— Quan la gent va véurel sech y mort, [fillets de Deu!, iquin modo de lamentarlo! iqu' 'ls en va saber de greu!
— La culpa la té fulano.
— O sutano, més aviat.
— Aquést, que li ha tallat branças.
— Aquell, que l' ha sacsejat.
Tothom escurria el bulto, tothom planyia la sort del arbre de la esperanza... y tothom l' havia mort!

— ¿Qué més?
— Pues... res més. La historia en aquest punt dona fi.
— Pero éno té moraleja com la majoria?
— Sí.
La moraleja d' aquesta es que un arbre, per medrar, y tenir fullas y branças y creixe y fructificar, necessita que se'l cuide, que l' terreny li vagi be y que 'ls ximples no'l molesten.
— Fare... ino ho olvidare!

C. GUMÀ

Lo de sempre

N pacifich petener s' está tranquil·lament ajassat á la porta de casa seva; passa un xicot bellugadís y enquietós y li clava una puntada de peu al morro, esclafint una alegria rialla al sentir els dolorosos grinyols del pobre gos. Al s' endemà á la mateixa hora el mateix noy al mateix gos li pega estiragassada á la quâ; nous grinyols y nova riallada. Al dia següent torna á passar el mateix xicot y repeteix l' entre-maliadura, pegant un cop de bastó á la cayguda orella del peter. Al altre dia es un cop de pedra lo que fa grinyolar al pacient gos, ja no tan pacient á jutjar pels lladruchs de rabia que barreja als grinyols de dolor. La broma divertixa extraordinariament al noi vagamond, y fins provoca un bondados somriure d' algun vehí desenfeynat.

Un dia s' está com de costum el gos pacient á la porta de casa seva, ja no tan tranquil·lament com avans, sinó ab posat de recel y d' amenassa. Passa el noi aquell dia distret y séns recordar de la dia malifeta, y al tenir la pantorrilla á tret de morro del peter li clava aquét una forte mossegada. Llensa el baylet un xiscle al veures la cama sagnant, lladra furios el peter com poch satisfet encare de sa venjança; surten els vehins, s' entern de que 'l gos ha escomes al noi sense que aquét li hagués dit paraula y: —Es rabiós; matemol! brumal! furiosos els honrats vehins. Y el pacifich peter, el gos casull paga ab la vida aquell tres de carn de mal profit arrecat de la pantorrilla del nen entremaliat.

Y el cas es repeteix entre noys y gossos y entre homes y homes.

Un bon Jan viu felis ab la seva dona qu' es bona y guapa. La bellesa de la dona desperta els desitjos grolleris d' un rich desenfeynat, pretencions y sense entranyas; un d' aquests tipos qu' emplean els diners trobats ó robats en malas obres, justificant alló del poeta:

... considero
que Dios desprecia el dinero
al ver á quien se lo da.

Allà ahont no arriba el prech ni la oferta, arriban las malas arts. El siti posat en regla pel desvagat á la virtut de la honrada, acaba per vencer la plassa á forsa de coacciôns y enganys. Y el bon home que veu destruida la seva felicitat, sentint la punyent

ferida de la deshonra al cap, l' amarch fel del desengany al pit y el verí de la rabia á la sanch, espera á pas al satisfet trepitjador d' honoras, y li clava un ganivet al lloch ahont hi ha homes que hi tenen el cor. Surten també els velins honrats, s' entern de que en el fet hi ha hagut premeditació, alevosia, ensenyament, nocturnitat y tot el demés seguici de circumstancies agravants, y: —Es un assassí; matemol!, cridan ab la solemnitat gravet d' un servidor fidel de Themis. Y el bon Jan paga ab la seva vida la vida d' aquell inútil qu' ell havia eliminat per perjudicial.

Y el cas se repeteix entre noys y gossos, entre homes y homes y entre reys y pobles.

— Cal demostrarlo?

JEPH DE JESPUIS

SECCIO OBRERA (*)

IMPERTINENCIAS Y MENTIDAS DE "LA VEU"

A de boca en boca una frase, ab pretensions d' axioma, que afirma que tot lo qu' existeix en el món es perque posseix un dret indiscutible á la vida, puig que la rahó mateixa de ser està en el mer fet d' existir.

Jo, que no soch gens aficionat á ficarme en llibres de caballeria, ho prench tot, y especialment las frases, tal com me las donan, encare que no siga més que per permaneixer fidel á la dita del nostre gran Bartrina, quan aconsella que:

— Siquieres ser feliz, como me dices, no analices, muchacho, no analices.

Pero, no obstant, aquesta bonhomia meva que confesso, no arriba á ser tan mansa que s' acomodi á tot, donchs hi há coses que no m' es empassen, á riscos de sufrir una indigestió si me las engullis. Y una d' aquestes coses es el dret á la vida que puga tenir *La Veu de Catalunya*.

No comprench, ni admeto que ningú puga comprendre—y consti que això es en lo únic que soch intransigent com un autocrata,—per què y pera quiu *La Veu*. No m' explico, ni crech que ningú puga explicarse, el que un paper que s' denomina periódich, perque surt al públich cotidianament, en el qual, d' un cap del any al altre, no s' imprimeixen dues coses que sigan certas, ó dues ideas que tingan sentit comú, puga sostendir y viure á despit de la lògica y fins de las bonas costums que, segons se'm assegura, constitueixen la pedra fundamental de nostra societat burgesa.

Y de que en las anteriores paraules no hi há la menor sombra d' exageració, vaig á donarne una prova.

El fals, l' embuster i el calumniador va sempre obertament en contra de las bonas costums; y no hi há un sol número de *La Veu* en que no s' hi llegeixi una falsetat, una mentida y una calumnia.

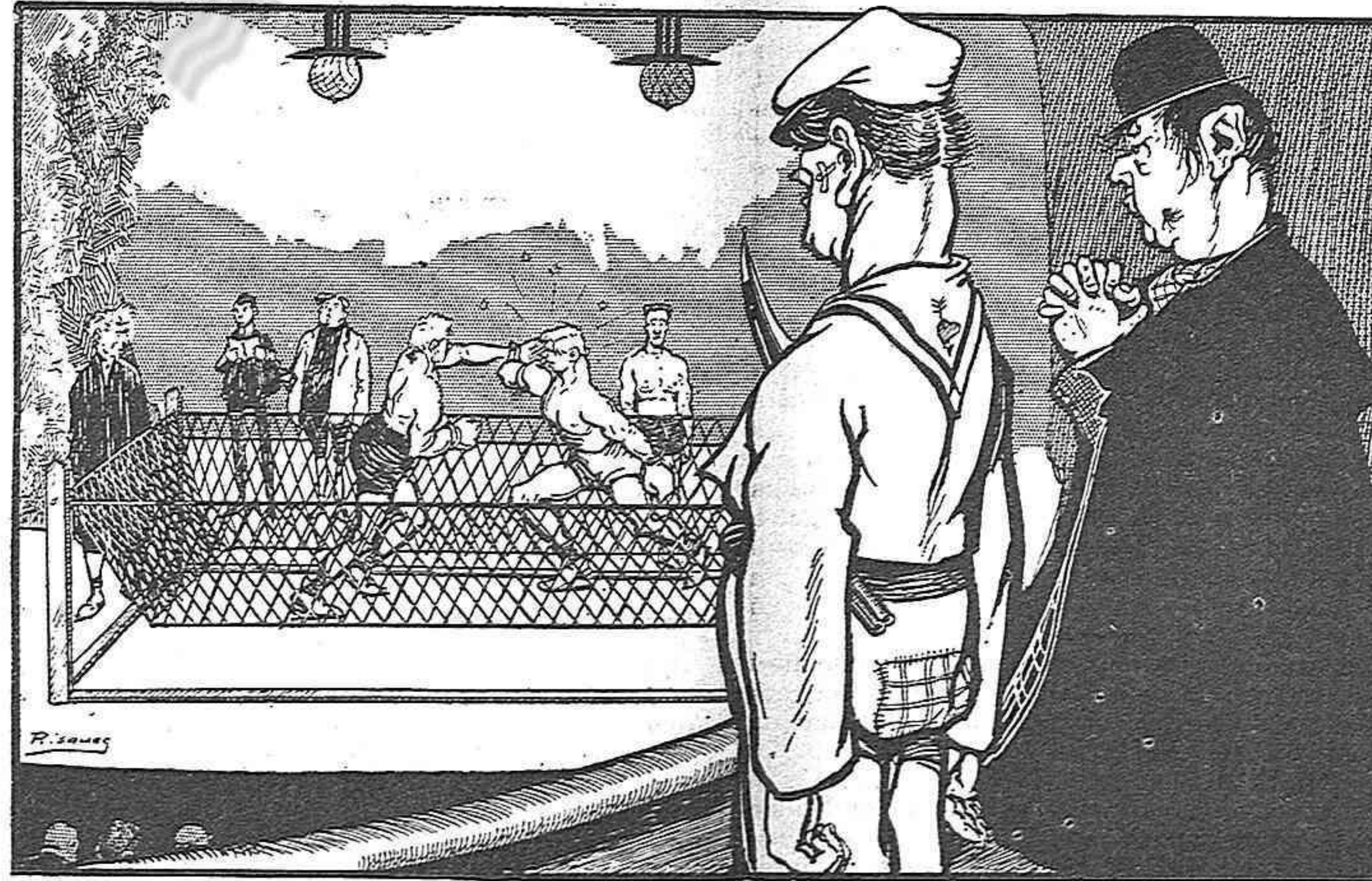
Y segons sembla, á truco d' emplear aquestes tres coses ab tothom, el paper en qüestió, faltantl' ja en tot Catalunya, hont ha molestat ab sos insults á propis y á forasters, carn en que poguer fer sentir el verí de la seva mossegada de vibora, ha traspasat la fita regional y tracta de aplicar els seus odis de doneta als obrers republicans y socialistas madrilenys, especialment als socialistas, de quins diu, en una de sus divertides cròniques, una serie de ridículas mentidas, capassas de fer revertant de riure á qualsevol cap-de-festa dels que s' entretenen en fer cròniques per *La Veu*, si no fos per la perversa intenció ab que aquellas calumniosas mentidas se troben inspirades.

Segons el paper que ns ocupa, els obrers socialistas de Madrid, aixís com tots els obrers de la vila coronada, son profonda, intensa, resoltament realistas. Tots volen á sos reys més que á las ninas dels

(*) Per exigències del ajust ó compaginació de *La CAMPAÑA* deixo pel próxim número la publicació d'un article escrit ab motiu del mitin celebrat el diumenge, dia 2 del corrent, en la Casa del Poble. Me sab greu aquesta dilació forsoa, pero estich convenst de que lo que's perdi en oportunitat se guanyará en material d' informació per orientar del millor modo que pugui als companys.

B. Y. S.

Entreteniments aristocràtics

Si las classes directoras
á aquests sports se dedican,

feume el favor de respondrem:
¿qué han de fer las dirigidas?

seus propis ulls, y quan arriba un dia en que 'ls monarcas visitan els barris baixos, ab motiu de qualsevol festivitat, heus' aquí lo que succeix, segons *La Veu*, á la que copio al peu de la lletra:

Tot aquell matí ha sigut festa en aquell barri; y al tornar el marit del treball a casa li conten la visita royal; lo que els reys han fet, lo que han dit, lo que han somrigut y agrait... Y el marit, que és socialista o republicà, ho escolta ab delectació, qüestiona detalls, frueix en que la seva dona y les seves filles hagin sigut de la comissió del ram, veu sobre'l llit el «mantua» que han posat al balcó al pas dels reys; y sense deixar d'esser republicà o socialista perque no faria bon obrer ni està bé no serho, ha passat pel seu magí una idea: ¿per quèls reys no haurien de ser republicans o socialistes?

Indubtablement els reys son una gran cosa. Sols tenen un defecte: el ser monàrquichs.

¡Ara veýeu, ara veýeu quins xistes més divertidets saben fer els gata-maulas de *La Veu!* ¡Ara veýeu en qué passan el temps y en qué's guanyan la videta, aquests matalascallando que ab el seu asquerós nyauyan regenerator s' introduxeixen com furas traidores en els ajuntaments, en las diputacions provincials, en las Corts, arrogantse direccions que ningú s'ha conferit, pera pactar ab el Gobern monstruositats que si hi há dignitat en aquest poble no han de passar sense fer ab sos autors un gran escarmient!

Pero ¿què cas n' hem de fer de *La Veu*? ¿Quina autoritat poden tenir, seriament parlant, els homes que proposantse, segons deyan, conqueristar á Madrid, Madrid els ha conquistat á ells, avenirse á politiquer en la forma criticada per ells avants? ¿Què se'n pot esperar de certa gent, que emplea anàdas y vingudas pera treure'n el resultat d' un negociet y en perspectiva la satisfacció d' una vanitat personal, importantseli tres... quartos la virtualitat de las ideas que diuen defensar? Realment, *La Veu* podrà tenir dinés, pero no té res més que diners, y això es ben poca cosa pera mereixer la consideració de las personas; més, un dia molestant, ab sos impertinencias, *La Veu*, a n' en Carner y als que com aquest senyor pensan, y un altre dia ficantse ab mala sombra ab els republicans, y un altre dia marejant als militars, ab tota la cobardia, y un altre dia postergant y amargant la vida dels homes més prestigiosos de son propi partit, y sempre, sempre pensant quina la poden fer pera convertir Barcelona en feudo seu, serà qüestió de que 'ls que vivim del propi treball, li fem entendre que no estém per romansos, y que si be som respectuosos ab tothom voler exigir que tothom ens respecti també.

Lo més graciós es que *La Veu*, ab la seva apassionada ceguera de pretindre ridiculizar als obrers, no se'n adona de que lo únic que consegueix es pendre'l pèl á sos beatífics lectors. Cabalment—y això indica la mala pata del paper—se fica ab el modo de ser dels treballadors de Madrid, quins tenen una representació en aquell Municipi, única que demonstra el valor de las seves conviccions, diametralment oposades á las que 'ls hi atribueixen *La Veu*, quan l'atenen contra 'l rey. *La Veu* no sab més que de cosas menudas, y per això no's deu haver enterat tampoc que las Societats obreras de Madrid han adquirit un tan enlayrat grau de progrés moral y de confiança per la seva emancipació, que 'ls seus estalvis, gotas de suor d'un treball diari, que formarian un riu, els ha permès comprar l' aristocràtic palau del duc de Béjar, situat en la cantonada que forman els carrers del Piemonte y Góngora (per si *La Veu* vol anar-lo á veure) y que 'ls seixanta mil duros que costà de compra la finca foren pagats bitllo-bitllo, més religiosament que no paga 'ls seus compromisos algú que jo sé y que té per pagarlos. Un poble que aixís se condueix y que aixís s' organiza, ¿pot ser realista, company?

Y bé: quedém en que, al dir de *La Veu*, pera 'ls socialistas de Madrid l' únic defecte que tenen els reys es el de ser monàrquichs...

Donchs si no es més que això, es fácil posarhi remey; si en nostra mà estés, buscariam uns monarcas y 'ls faríam concejals dels de *La Veu*, d' aquells que foren els únichs en acudir á rebre a Don Alfons en la seva darrera vinguda á Barcelona, després d' haver alborotat nostre Municipi ab protestas de que tots els regidors havien d' abstenerse.

D' aquesta manera tots quedariam la mar de contents, perque en lloc de monarcas monàrquichs, com diu tan xistosament la Carrilona *Veu*, tindriam capitans Aranya que faríen las delícies dels socialistas de Madrid y de tot arreu.

Ja sé que *La Veu* no mereix que se la prengui en serio; pero, icreu formalment, aqueix paper bullifero, que 'ls socialistas madrilenys no tenen conviccions, y que sobre no tenirlas, son prou imbécils y estúpits pera deixar que 's burlin d'ells ab repugnantes sornas com las que he copiat?

¿No saben els gata-moixas de *La Veu* que qualsevol socialista, madrileny ó no, pel sol fet de ser socialista, té mol

Mal temps

—«¡Qué noche, vágome el cielo!... ¡Qué tormenta nos amaga!»

EL QUIXOT DEL PARALELO

L' amo del gran Bassar industrial nomenat *Casa del Pueblo* s' ha proclamat capdill dels republicans antisolidaris; dels que odian aquest moviment del poble català perquè ha destruït à tots els polítics d'ofici, à tots aquells que ab el nom de republicans venien à explotar la terra catalana, servint els interessos de la monarquia centralista y titulantse autonomistes pera millor enganyar y exercir sempre de dictadors.

Ja tenim à D. Quixot en marxa, capitanejant un escamot de gent amb pretensions de partit y en el qual Ell representa l' extrema esquerra y el seu Sanxo Panxa de 'n Sol y Ortega la dreta.

Y ara veurán hassanyas; ara veurán, senyors, com, montat sobre l' seu *brioso corcel*, no deixa moli de vent en repòs ni xay tranquil. S' ha acabat la xerrameca y es arribada l' hora de que l' exèrcit de don Quixot se prepare pera la nova batalla de las Navas de Tolosa.

D. Alonso Quijano el Conqueridor no ha de tratar jamás, jamás, jamás, ab els prohoms del republicanisme, sinó en el cas de que li prestin subordinació y acatament. Aquesta resolució de D. Quijano exigeix també tot un plan curatiu.

Desde en Salmerón avall, pera tractar ab D. Alonso Quijano tindrán d' ajonollar y demanar perdó als peus del que al acabament de cada discurs crida salut y revolució.

La tasca del nou Tartarín es sencillament la de procurar destruir la Solidaritat, que tan amohina als comediantes de Madrid, y prepararse pera las eleccions.

Quan aquèstas vinguin, (això ho digué en la seva arena) escullirà les qualitats dels representants que hajin d' anar en candidatura; y no diputará ni regidorarà à ningú que no fassí solemne promesa de renunciar els interessos particulars pera subordinarlos als interessos generals del partit. Cap dels regidors que assistirem al acte va pendre la paraula per alusionis.

Hi ha hagut un periòdic que, comentant lo dit el passat diumenge en la Catedral lerroixaire, afirma que à D. Alonso Quijano li ha arribat l' hora de las greus responsabilitats políticas.

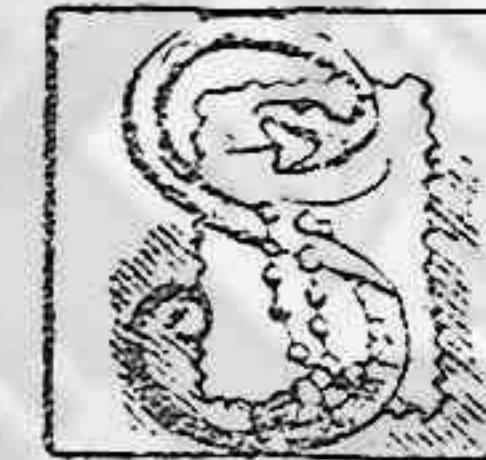
Nosaltres, en canvi, dihem: *En un lugar de Barcelona, de cuyo nombre no quiero recordarme, no há mucho tiempo que vivía un hidalgó de los de lanza en astillero, adarga antigua, rocin flaco y galgo corredor...*

[Pobre D. Quixot! D' ell pot dirse, com d' aquell sant:]

«Los milagros que tú hagas,
que me los planten aquí.»

(Aquí es el lloch que vostés considerin preferible.)

REPICHES

EGUEIXEN activantse els preparatius pera la expedició que 'ls solidaris volen fer á Alicant, ahont ha de celebrarse un mitin que promet tenir gran ressonancia.

No estan encara definitivament senyaladas las personalitats de primera fila que hi han d' assistir, pero es molt probable qu' entre 'ls expedicionaris hi figurin els Srs. Salmerón, Carner, Vallés y Ribot, Mella, Cambó y Corominas.

¡Avant, avant sempre!

Nosaltres si que ho podem ben dir:

[La verdad está en marcha!]

¿Qué fará ara en Franco?... ¿Ahónt deurá anar?

Lo millor que podria fer es amagarse en un catafórum per sempre més. Però, donat el seu temperament, lo probable es que 's deixi portar dels seus instints, y un cop hagi tirat un grapat de terra demunt del pastat, repondrà, com si ho vejjessim, la seva tècnica suicida.

Tot ha deurá probar aquest home funest, després del seu fracàs.

Tot, menos tornar á servir á la monarquia del seu país. D' això podém estarne tranquil·ls. Perque ella no crech que accepti may més els serveys de 'n Franco.

Ni de franco.

Li ha fet pagar massa car aquesta vegada.

En Sol ha dit que pendrà part en la discussió de la Lley de repressió contra l'anarquisme únicament en el cas de que 's trobi á Madrid en aquella fetxa.

Aixis son d' elàsticas las conviccions del senador per Guadalajara.

Ell anteposa á una idea, per santa que siga, l' interès personal, las conveniencies y las comoditats.

Prénguine nota els inconscients que no creyan en las *tacas* d' aquest Sol, quan aquest va proclamar mestre á n' en Lerroix.

[Bon deixeble n' ha sortit!]

Una vegada realitzat el crim de Lisboa y avants de fugir cap el seu amagatall, s'assegura que 'l dictador Joan Franco va estar un moment en el palau que anomenan *Das Necesidades*.

No n' hi havia pera menos.

Deixeuvos de la por que devia tenir en aquells instants, pobre home.

Qualsevol en el seu cas hauria hagut de fer lo mateix.

[Entrar un moment al palau de las necessitats.]

Diumenge passat, á l' hora fixada, tingué lloch en

el teatre del Bosch l' anunciat banquet en honor de D. Albert Rusiñol y ab motiu de sa honrosa derrota en la Càmara de Comers.

A pesar de la fredor del temps, l' animació va ser extraordinaria, y l' entusiasme, més que 'l xampany, s' encarregá de comunicar als comensals el calor indispensable en aquesta classe de festes.

El festejat ex-president de la *Lliga* va ser sorollós aplaudit al acabar el seu discurs que fou, ademés d' eloquent, substancial.

Un triat concert y unas quantas sardanas varen coronar el festival que quedará en la memòria de tots els que varen tenir la bona pensada d' assistirhi.

La esquadra inglesa va sortir l' altre dia de Vigo ab direcció á un port de Portugal.

Y diuen que l' almirant duya ordres especials relacionades qui sab si ab els successos de Lisboa.

Tot podrà ser. En John Bull no dorm may y menos quan el despertan certa mena de sorolls alarmants.

Per xó no farà estrany que las *ordres* haguessin sigut donadas al sortir d' Espanya.

Y aixís, ja sabém lo que hi va anar á fer l' esquadra á Vigo.

Hi va anar á vigorisarse.

L' endemà del regicidi tot eran notícies sensacionals.

El que més va propalarse fou el de que havíen esclatats grans desordres á Oporto.

A Madrid, els periodistas tot era entrar y sortir del Ministeri d' Estat.

—Qué hi ha de Oporto? preguntavan. Y el senyor Allendesalazar respondia: No sé res.

—Qué se sab de Oporto? tornavan al cap de un rato.

—No sé res.

Y els reporters no's donavan per satisfets. Fins que un d' ells, creyent que se li amagava l' ou, exclamà tot empitat:

—Vosté no sab lo que passa á Oporto? Y no ha de saber! Millor fora que 'ns digués de una vegada: «O porto amagat perque no convé que 's dugui». Aixis no perdríam miserabilment el temps.

Els clericals s' empenyan altre cop en demanar la restituïció dels bens de les comunitats religiosas confiscats per en Mendizábal.

Creyém sinceramente que no es ara l' hora propicia pera revisar aquesta discussió. Y creyém més; creyém que aquesta hora no vindrá mai.

Removen la qüestió dels convents víctimes de la crema del any 35 més aviat tiran á pérdrehi que á guanyarhi, els clericals.

Perque removen cendras devegadas se troba 'l calíu; del calíu en pot sortir una espurna, y de una espurna la flama.

Y això sí que fora *Jugar con fuego*.

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO

1.ª XARADA.—Vi-ga-ta-na.

2.ª MUDANSA.—Balla, bella, bulla.

3.ª SINONIMIA.—Clot.

4.ª LOGOGRIFO NUMÉRICH.—Puigcerdà.

5.ª TARJETA.—Arrels mortas.

6.ª CONVERSA.—Telm.

7.ª GEROGLIFIC.—Per castellonesos, Castelló.

Han endavatinat totas ó part de las soluciones els caballers: Un esgarrif criñas, Salvadó Huguet, Nicolau Clot, Pepet Navarro, Quim del Camp del Arpa y Antoni Andoba, Laureano Fontanet, En Llopis de Granollers, Un Reig que festeja una Victorina y F. Cervelló J.

Caballers: Salvadó Huguet, Ramiro Espinosa, M. German Lacai, Francisco Carré Caló, N. Clotet Marqués, Eduardillito Sal-ló, Un baylet, L. Costagut, Un serenillito y En Llopis de Granollers.—Han estat de pega.

Caballers: Hipòlit Nadal M., Samatruquis, P. Sarrias y Miquel Roca.—Han estat de sort.

Caballers: Tallé-Osk: No 'ns acaba d' agradar. Tota ella es una mica forsada, y las quartetas son poch rodona.

—A Martorell: Permetim que li digui, pero això, per ara, son ninots. D' aquí á la caricatura hi ha encare com el Pla de la Boqueria á Gracia.—Uns quants catalans: Aixó que demanen no es cosa nostra. Millor que fessin una reclamació per medi del consultat.—J. C. C.: La carta no va, per no ser prou comprensible. Y els versos tampoch, pel mateix defecte.—Lluís G. Salvador: Millor mercés per l' envio.—Albert S. Miret de Vilafranca: Vosté segurament les diu en una forma poètica molt desculpada. D' això tampoch ne dupto.—Compte de la Vérola: En la primera estrofa ja hi ha dos faltas imperdonables: Una assonància doble garrafal y un vers coix, el que fa quatre: No 'm fassi, donchs, continuar la lectura, si per mostra n' hi ha prou ab dos botons.—La Comissió: Las cartas pera aspirar á inserció han de tenir interès de caràcter general y han d' anar firmades.—Clà y català: Lo mateix li dihem.—P. L.: Tampoch n' hi ha prou ab las inicials.—Xiu-Xiu: ¿Que no ho sent lo que acabo de dir als senyors de més amunt? Dels pseudònims no 'n fem cap cas.—J. P.: Quan se tracti d' un fet concret, bueno. Si 'ls capellans van á entrada de fosch á marginar ab las noyes, no es d' ells la culpa. Li prego, ademés, que escriu més concis y ab més claretat.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilleux y C.

